

LEHDISTÖTIEDOTE nro 158/24

Luxemburgissa 4.10.2024

Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-4/23 | [Mirin]¹

Jäsenvaltion kieltäytyminen tunnustamasta toisessa jäsenvaltiossa laillisesti vahvistettua etunimen ja sukupuolen muutosta on vastoin unionin kansalaisen oikeuksia

Romanian kansalainen rekisteröitiin syntymähetkellä Romaniassa sukupuoleltaan naiseksi.

Muutettuaan vuonna 2008 Yhdistyneeseen kuningaskuntaan hän sai Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisuuden mutta säilytti kuitenkin Romanian kansalaisuutensa. Tässä asuinmaassaan hän muutti vuonna 2017 etunimensä ja puhuttelumuotonsa naispuolisista miespuolisiksi ja sai vuonna 2020 miespuolisen sukupuoli-identiteettinsä laillisesti tunnustetuksi.

Toukokuussa 2021 kyseinen kansalainen haki kahden Yhdistyneessä kuningaskunnassa todistuksena kyseisistä muutoksista saamansa asiakirjan perusteella Romanian hallintoviranomaisilta etunimi-, sukupuoli- ja henkilötunnusmuutostaan koskevien merkintöjen kirjaamista syntymätodistukseensa, jotta se vastaisi miessukupuolta. Lisäksi hän haki uuden nämä uudet merkinnät sisältävän syntymätodistuksen myöntämistä.

Romanian viranomaiset kuitenkin hylkäsivät nämä hakemukset mutta kehottivat häntä aloittamaan uuden, sukupuoli-identiteetin muutosta koskevan menettelyn Romanian tuomioistuimissa. Asianomainen kansalainen on vapaata liikkumista ja oleskelua unionin alueella koskevaan oikeuteensa tukeutuen vaatinut bukarestilaista tuomioistuinta määräämään, että hänen syntymätodistuksensa saatetaan hänen uuden etunimensä ja hänen Yhdistyneessä kuningaskunnassa lopullisesti tunnustetun sukupuoli-identiteettinsä mukaiseksi.

Kyseinen tuomioistuin kysyy unionin tuomioistuimelta, onko Romanian viranomaisten tekemän hylkäyspäätöksen perustana oleva kansallinen säännöstö unionin oikeuden mukainen ja onko Brexitillä² vaikutuksia oikeusriitaan.

Unionin tuomioistuin vastaa, että **jäsenvaltion säännöstö, jossa ei säädetä mahdollisuudesta tunnustaa ja kirjata kansalaisen syntymätodistukseen etunimen ja sukupuoli-identiteetin muutosta, joka on laillisesti vahvistettu toisessa jäsenvaltiossa, eli tässä tapauksessa Yhdistyneessä kuningaskunnassa, on unionin oikeuden vastainen. Tämä pätee myös silloin, jos kyseisen muutoksen tunnustamishakemus on tehty Yhdistyneen kuningaskunnan unionista eroamisen jälkeen.**

Unionin tuomioistuin toteaa ensinnäkin, että oikeusriidan taustalla oleva etunimi- ja sukupuoli-identiteettimuutos vahvistettiin ensin mainitun osalta ennen Brexitä ja jälkimmäisen osalta Brexitä seuranneen siirtymäkauden aikana. Kyseinen muutos on siis katsottava vahvistetun unionin jäsenvaltiossa. Se, että Yhdistynyt kuningaskunta ei enää ole unionin jäsenvaltio, ei vaikuta unionin oikeuden soveltamiseen tässä tapauksessa.

Unionin tuomioistuin selittää sitten, että **jäsenvaltion kieltäytyminen tunnustamasta toisessa jäsenvaltiossa laillisesti vahvistettua sukupuoli-identiteetin muutosta haittaa vapaata liikkumista ja oleskelua koskevan oikeuden käyttöä.** Sukupuoli on etunimen tavoin perustavanlaatuinen henkilön identiteettiin liittyvä seikka. Se, että identiteetit poikkeavat toisistaan kyseisen tunnustamisen epäämisen seurauksena, aiheuttaa henkilölle

vaikeuksia todistaa henkilöllisyytensä jokapäiväisessä elämässä sekä vakavaa haittaa työelämässä, hallinnollisesti ja yksityiselämässä.

Lopuksi unionin tuomioistuin katsoo, että kyseinen tunnustamisen epääminen ja **se, että asianomainen joutuu aloittamaan alkuperäjäsenvaltiossa uuden, sukupuoli-identiteetin muutosta koskevan menettelyn**, joka altistaa hänet sille **riskille**, että menettely johtaa **ratkaisuun, joka poikkeaa** siitä ratkaisusta, johon kyseisen etunimi- ja sukupuoli-identiteettimuutoksen laillisesti vahvistaneet jäsenvaltion viranomaiset ovat päätyneet, **eivät ole oikeutettuja**. Tässä yhteydessä unionin tuomioistuin palauttaa myös mieleen, että Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että valtioiden on säädettävä sellaisesta selkeästä ja ennakoitavasta sukupuoli-identiteetin oikeudellista tunnustamista koskevasta menettelystä, joka mahdollistaa sukupuolen muutoksen.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden esittää käsiteltävänä olevassa asiassa unionin tuomioistuimelle kysymyksiä unionin oikeuden tulkinnasta tai unionin toimen pätevyyydestä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa oikeusriitaa. Kansallisen tuomioistuimen tulee ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo samalla tavoin muita kansallisia tuomioistuinta, joiden käsiteltäväksi saatetaan samankaltaisia kysymyksiä.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti ja siitä mahdollisesti laadittu tiivistelmä](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Kuvia tuomion julistamistilaisuudesta on saatavilla [Europe by Satellite](#) -sivustolla. ☎ +32 2 296 4106

Pysykää kuulolla!

¹ Tämän asian nimi on kuvitteellinen nimi. Se ei vastaa menettelyn minkään osapuolen todellista nimeä.

² Sukupuoli-identiteetin muutosta koskeva menettely aloitettiin nimittäin Yhdistyneessä kuningaskunnassa ennen tämän valtion eroamista unionista mutta se päättyi tämän eroamisen jälkeen siirtymäkauden aikana.